

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
ผู้วิจัย	นายเกรียงไกร จิรจิรังชัย
คณะกรรมการที่ปรึกษา	สมกษ เจริญนทล ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณ กงมี
สาขา	พุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์
ปีการศึกษา	2548

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง และสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง

วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ประชาชนในพื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลทุ่งทอง หนองบัว หนองกลับ รวม 372 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและปัญหาในการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิธีการสนทนากลุ่ม (F.G.D.) และแบบประเมินบทบาท

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.07$) เมื่อพิจารณารายข้อ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการประชุมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาค้น

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัญหาอันดับสูงสุดซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$)

รองลงมาได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.96$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล การปรับปรุงผลที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.85$)

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่อุทยานพระยาสุทนต์ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

2.2. เลือกปัญหา

2.3. กำหนดวิธีการโดยใช้วิธีการปรับปรุงกับประเด็นปัญหาระดับมากถึงปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการประชุมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และใช้วิธีการดำรงรักษากับประเด็นปัญหาระดับน้อย 2 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล การปรับปรุงผลที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

2.4. สร้างรูปแบบการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

2.5. ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินทบทวน

2.6. รายงานผล

Abstract

Thesis Title	People Participation Model in Forest Resource Conservation for Ecotourism at Khao Phra - Khao- Soong Amphoe Nong Bua, Nakhon Sawon
Researcher	Kriangkrai Jirajirangchai
Advisory Committee	Dr. Sompop Chernkhuntod, Asst. Prof. Suwan Khongmee
Program	Development Strategy
Academic Year	2005

The purposes of this research were to study the problems of people participation in forest resource conservation for ecotourism at Khao Phra - Khao Soong, Amphoe Nong Bua, Nakhon Sawan Province and to create a model of people participation in forest resource conservation for ecotourism at Khao Phra - Khao Soong.

The study was divided in 2 stages:

Stage 1: to study the problems of people participation in forest resource conservation for ecotourism at Khao Phra - Khao Soong, Amphoe Nong Bua, Nakhon Sawan Province.

Stage 2: to create a model of people participation in forest resource conservation for ecotourism at Khao Phra - Khao Soong, Amphoe Nong Bua, Nakhon Sawan Province.

The population and samples studied were the people in 3 sub-districts, namely, Thung Thong, Nong Bua, and Nong Klab, with a total of 372 people.

The tools were a 5-level rating scale questionnaire of general information and the problems of people participation in forest resource conservation for ecotourism, an F.G.D. approach, and estimation forms.

It showed that:

1. The problems of people participation in forest resource conservation for ecotourism at Khao Phra - Khao Soong, Amphoe Nong Bua, Nakhon Sawan Province was at the medium level ($\bar{X}=3.07$). Respectively, the problem of people participation in forest resource conservation was at the medium level ($\bar{X}=3.00$). The second was participation in planning forest resource

conservation which was at the medium level ($\bar{X} = 2.96$). And lastly, participation in following up and evaluation of forest resource conservation was at the low level. ($\bar{X} = 1.85$).

2. The model of people participation in forest resource conservation for ecotourism at Khao Phra - Khao Soong, Amphoe Nong Bua, Nakhon Sawan Province had 6 stages as follows:

2.1 Analyzing the points of problems.

2.2 Choosing the problem.

2.3 Providing the method by improving the analysis of the problems into 2 points from high to medium levels: the problem of participation for meeting of forest resource conservation problem analysis, the planning of forest resource conservation, and using a maintaining approach for the 2 points which were at the low levels: the participation of forest resource conservation operation, and the following up and updating the forest resource conservation result.

2.4 Creating the model of forest resource conservation.

2.5 Holding a conference to exchange knowledge, to evaluate, and to revise.

2.6 Reporting the result.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ดร. สมภพ เจริญกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณ์ กงมี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆตลอดจนแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา สนธิรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อวยชัย ้วยสุวรรณ ดร. จุฬารัตน์ เจริญกุล ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ นายสมาโนช กรอบเพชร ที่กรุณารวบรวมแบบสอบถามทำให้การวิจัยครั้งนี้ราบรื่นและขอบพระคุณผู้นำชุมชนตำบลทุ่งทอง ตำบลหนองกล้วย ตำบลหนองบัว ที่ได้ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามและประเมินผลรูปแบบ

ขอขอบพระคุณ นายณัฐชัย นุชชม นายวีระ ระบอบ พ.ต.ท.หญิง จันทกร รื่นรัมย์ นางอรุษา ขวัญเมือง ที่ช่วยเป็นวิทยากรด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ช่วยเก็บข้อมูล และร่วมประเมินบทบาทคุณค่า และประโยชน์อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่คณาจารย์ทุกท่าน คุณแม่ ภรรยาและบุตร

เกรียงไกร จิรจิรังษ์